

KULTUURISUUNA HUMANITAAR- JA SOTSIAALHARU SUUNAKURSUSTE KURSUSEKIRJELDUSED

Inimene ja religioon (10. kl)

Inimene ja religioon on usu- ja mõttevabaduse põhimõtetest lähtuv kursus, mille käigus õpilane omandab valdkonnaga seotud põhimõisted ning -teadmised, mille alusel ta orienteerub religiooniga seotud teemades. Kursuse raames käsitletakse suuremaid maailmareligioone, õpitakse tundma religiooni väljendumist kultuuris, ühiskonnas ja inimese elus ning arutletakse eksistentsiaalsete küsimuste üle.

Õpilane oskab näha religiooni seoseid ajalooliste, ühiskondlike ja kultuuriliste nähtuste ning protsessidega ja analüüsida religiooni rolli iseenda elus.

Psühholoogia alused (10. kl)

Psühholoogia aluste kursuse eesmärgiks on toetada tervikliku ja teisi arvestava inimese kujundamist, andes baasteadmisi psüühika omaduste, seaduspärasuste ja toimimise viiside kohta. Kursus käsitleb, kuidas psüühikat uuritakse ning uurimistulemusi rakendatakse. Juttu tuleb vaimsetest protsessidest nagu tähelepanu, mälu, mõtlemine, emotsioonid ning erinevad lähenemised inimesele. Käsitluse alla tuleb vaimne tervis, selle toetamise viisid ja võimalused, isiksus ja intelligentsus ning kõige selle kokkupuutepunktid tänases maailmas. Omandatud teadmiste põhjal oskab õpilane ennast ja teisi paremini analüüsida ning suhtlemisel inimeste erinevustega arvestada, hindab keskkonnategurite mõju inimkäitumisele ning teab tervisliku eluviisi põhitõdesid.

Avalik esinemine (10. kl)

Suunakursuse eesmärgiks on anda ülevaade avaliku esinemise põhitõdedest ja juhiseid kõne koostamiseks ning esitamiseks. Kursus loob õpilasele avaliku esinemise praktiseerimise võimalusi eneseväljendus- ja suhtlusmängude, erinevate kõnede koostamise ja ettekandmise kaudu. Selle tulemusena õpib õpilane tundma ja analüüsima enda tugevusi ning arenguvõimalusi esinejana, mõistab avaliku esinemise võimalusi ja tähtsust igapäevaelus ja karjääris ning oskab mõtestatult kuulata ja tagasisidestada kaasõpilaste kõnesid. Kursusel käsitletakse lisaks kõne struktuurile ja liikidele kõneks valmistumise erinevaid aspekte ja esitamisvõimalusi, samuti esinemishirmu ning tööriistu sellega toimetulekuks.

Eesti nüüdiskirjandus (11. kl)

Kursus aitab õpilastel hoida kätt pulsil hetkel kirjandusmaailmas toimuval. Loetakse mitmepalgelisi ilukirjanduslikke tekste ja külastatakse üritusi, mis asuvad just praeguses

hetkes, peegeldavad praegu maailmas toimuvat ja kõnetavad praegu elavaid inimesi. Pingevas õhustikus lahatakse kirjanduse kaudu aktuaalseid ühiskondlikke küsimusi. Samuti on võimalus arendada loovust ja kirjutamisoskust ning õppida selle kaudu tundma iseennast ja maailma enda ümber.

Nüüdiskultuur (11. kl)

Kursuse eesmärgiks on osa saada kaasaegsest Eesti kultuurielust ja seda ühiselt analüüsida. Kursuse sisu on ajas muutuv, igal aastal erinev ja sõltub sellest, mida huvitavat on parasjagu Eesti kultuurielus teoksil. Keskendutakse põhiliselt kolmele suunale: kaasaegne teater, kaasaegne kunst ja dokumentaalfilm.

1) Teatri puhul on fookus etenduskunstidel. Tänapäeva teater ei piirdu enam klassikalise näidendiga, vaid hõlmab erinevaid kunstivaldkondi. Seetõttu vaadatakse just neid etendusi, mis erinevad oluliselt traditsioonilisest teatrist.

2) Kaasaegne kunst. Miks käiakse nii vähe kaasaegse kunsti näitustel? Sest inimesed pole sellega harjunud. Kursuse eesmärk on harjuda kunstigaleriide udest sisse astuma ja kaasaegset kunsti nautima.

3) Dokumentaalfilm. Võrreldes mängufilmiga on dokfilm marginaalne žanr, aga see dokumenteerib elu, teeb seda sageli väga põnevalt ja on täiesti iseseisev kunstiliik. Kursusel keskendutakse kolmele teemale: keskkond, ühiskond ja kunst.

Pärimuskultuur (11. kl)

Kursuse eesmärk on näidata, et pärimus pole tolmune tont iidsetest aegadest. Pärimus elab tänapäevalgi meie keskel igas hetkes, hoides alles kõike seda, mida meie esivanemad on kunagi loonud ning tähtsustanud. Kursusel õpitakse vanu ja praegusi jälgi ära tundma ja lugema. Käsitletakse pärimuskultuuri kui tervikut, kus keskmes on inimene - tema igapäevaelu, uskumused ja roll kultuuri kandja ning loojana. Koos uuritakse erinevaid teemasid: muistend, muinasjutt, mõistatused, vanasõnad, rahvamuusika ja pillid, rahvakalender, eluringi sündmused, rahvausund, kombestik ja traditsioonid, paikkondlik omapära, murdekeel. Õppetöö ei piirdu üksnes klassiruumiga – oluline osa kursusest on

välitöö Kihnu saarel, kus kogutakse teadmisi otsesel kokkupuutel elava pärimusega.

Antropoloogia (11. kl)

Kursusel uuritakse inimeste eluviiside ja maailmatõlgenduste mitmekesisust läbi antropoloogilise pilgu. Keskmes on etnograafia kui uurimismeetod ja mõtteviis – püüd mõista inimesi nende enda vaatenurgast. Käsitletakse rakenduslikku antropoloogiat ning arutletakse, kuidas antropoloogilisi teadmisi saab rakendada ühiskondlikes protsessides ja probleemilahendustes. Uuritakse, kuidas visuaalsed ja helilised väljendusviisid – fotod, film, heli – loovad ja vahendavad kultuurilisi tähendusi. Teooria ja praktika põimuvad loengutes, seminarides ja iseseisvas töös. Eesmärk on arendada kriitilist mõtlemist, kultuurilist tundlikkust ning oskust vaadelda maailma läbi "antropoloogiliste prillide". Õppimine on uurimuslik ja peegeldav, toetudes nii tekstidele kui ka kogemusele.

Kodanikuühiskonna toimimine (11. kl)

Toimiva kodanikuühiskonna eelduseks on kodanikud, kes osalevad aktiivselt ühiskonnaelu erinevates valdkondades (alates laulukooris laulmisest, riigikaitssesse panustamisest kuni KOV noortevolikogudes osalemiseni). Teadmised kodanikuühiskonnast annavad igale inimesele võimaluse ise oma elu ja ümbruskonna kujundamiseks ning selle üle otsustamiseks. Kodanikuühiskonna kursus teeb sissejuhatuse vaba ühiskonna ühte olulisemasse ilmingusse ja annab ülevaate selle tugevustest ja murekohtadest praeguses Eestis. Kursuse üheks olulisemaks väljundiks on ka reaalne oma huvist lähtuv panustamine ühe algatuse või organisatsiooni töösse. See kogemus annab osalejale julgustuse tulevikus ise aktiivse kodanikuna jätkata.

Prantsuse keel ja kultuur (humanitaarharu) / Saksa keel ja ühiskond (sotsiaalaru) (12. kl)

Kursuse eesmärgiks on avardada õpilaste silmaringi ning maailma- ning enesetunnetust läbi teise keele ja kultuuri tundmaõppimise. Saksa/prantsuse keele ja kultuuri mõningane tundmine kuulub haritud eurooplaseks olemise juurde. Kursusel õpitakse olulisemaid prantsuse-/ saksakeelseid väljendeid, et hakkama saada lihtsates suhtlussituatsioonides. Keele õppimise kõrval on oluliseks eesmärgiks tutvuda õpitava keele maa kultuuri olulisimate nähtustega ning omandada selles riigis toimetulekuks vajalikud teadmised kohalikest kommetest ning suhtlusstandarditest. Tutvutakse põgusalt ühiskondade poliitilise struktuuriga.

Kursuse jooksul külastatakse mõnda olulist institutsiooni (Saksa-Balti kaubanduskoda, Prantsuse kultuuri instituut vm), vaadatakse filmilõike ning kuulatakse muusikat, mis aitab vastavat riiki paremini mõista.

Praktiline loovkursus (12. kl)

Tegu on praktilise kursusega, mille raames õpitakse tänapäevaseid väljendusvahendeid ning õpilased saavad võimaluse tegeleda loomingu ja eneseväljendusega professionaalse juhendamise all.

Õpilane kogeb kursuse käigus loomeprotsessi erinevaid etappe alates ideede läbitöötamisest ja analüüsist ning lõpetades ideede teostamisega. Kursuse vältel püüeldakse maalivahenditega läbi värvide ning keraamikavahenditega läbi vormi kunstiteoste loomise poole. Kursust toetavad loengud ja pildimaterjal näidetega maailma ning eesti kunstiklassikast.

Filosoofia (12. kl)

Kursuse eesmärk on (1) luua õpilastes püsitemine filosoofia kui distsipliini olemusest; (2) soodustada algtasemel taipamist filosoofia „tööriistade“ kasutamisest; (3) tekitada huvi filosoofia ajaloo vastu; (4) arendada filosoofiale omast eneseväljendust. Esimese eesmärgi täitmiseks on kasutusel „Eesti Entsüklopeedia“ filosoofia definitsioon, millest luuakse püsitemine. (2) Teise eesmärgi täitmine tugineb Esa Saarineni raamatus „Symposion“ (Saarinen 1999) autori poolt loodud filosoofia „seitsme jõu“ tundmaõppimises ja nende praktikasse rakendamises. (3) Kolmanda eesmärgi täitmiseks moodustatakse grupid ehk „instituudid“. Iga „instituut“ valib omale nimifilosoofi ja tutvustab teda teistele õpilastele ettekande kaudu. (4) Neljanda eesmärgi täitmiseks kirjutavad kõik õpilased kursuse lõpus essee. Teema valitakse ca seitsme etteantud teema hulgast.

Visuaalkultuur (12. kl)

Visuaalkultuur hõlmab enda alla meie ümber loodud audiovisuaalset loomingu ja meedianähtusi. Kursusel uuritakse peamiselt näiteid kujutavast kunstist, teatrist ja filmist. Käiakse näitustel, uusimaid lavastusi vaatamas ja kinos. Kogemusi toetavad paralleelselt omandatud teoreetilised teadmised ja kriitilised küsimused. Analüüsitakse näiteks, miks on teatud ajal tehtud üht või teist tüüpi kunsti, kuidas erineb *performance'i* kunst tavalisest teatrist, kuidas kujundavad filmid alateadlikult meie arusaamu jne. Seega õpitakse ühiskonna ja kultuuri tihedalt läbipõimunud pundart oma teadmistega lahti harutama, seda ennekõike 20.

ja 21. sajandi näidetele tuginedes. Kursuse vältel saavad tuttavaks mõisted modernism, avangard, postdramaatilisus, hüperrealism jt. Rõhku pannakse ka tõlgendusülesannetele ja teoste kirjalikule analüüsile. Nii toetab kursus valmistumist emakeele lõpueksamiks.